

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

27. An Episcopi possint absolvere à casibus occultis vigore decreti Concilij reservatis Papæ post dictum Concilium per novas Constitutiones? Ex part.
7. tract. 2. resolut. 20.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

312 Tract. III. De Potestate Episcoporum,

Et deducitur, quod post sententiam condemnatoriam, finito iudicio, & reo punito absque dubio Episcopus potest dispensare, nisi reus sit infamis.

Et quid, si reus fuerit absolutus etiam falsis probationibus?

Et aduertitur, quod etiam si iudicium non fuerit per sententiam definitiuam, aut interlocutoriam finitum, & determinatum, sed intermissum & derelictum, eo quod accusator per annum tacerit, potest Episcopus dispensare.

Idem est, si saltem per aliquod tempus confiterit actorem in probatione non progredi. Ex part. 10. tit. 12. & Mil. 2. Ref. 33.

§. 1. Causa est practicabilis, & de illo ego sapissimè interrogatus fui: affirmatiuè respondet Genuensis in Praxi, cap. 67. num. 6. vbi sic ait: Sed quid si aliquis non fuit absolutus, neque condemnatus, sed transegit seu se composuit cum Curia? Et dicendum est delictum non dici amplius deductum ad Forum contentiosum, quia transactio imponit finem liti, & habet vim rei iudicata. leg. Fratris. leg. Non minorem. C. de transact. & sufficit quod inquisitus non reperitur condemnatus; nec dubium est quod codemnetur, dummodo transactio non fiat in casu non transigibili; quia tunc induceret confessionem, & probationem delicti, leg. 1. & 2. vbi Gl. ff. de his, qui sibi mortem conscuerunt. leg. fin. ff. de prauaric. Iason in leg. transigere, Cod. de transact. & probationes, & confessiones factæ in iudicio, inducunt notorium. Hæc Genuensis: & post illum hanc etiam sententiam tenet Antoninus Raguccius in Vas. Eccles. Discipl. tit. de Episcopis, quæst. 10. n. 11. sic asserens: Non dicitur deductum ad forum contentiosum in hoc sensu, si Reus fuerit absolutus etiam falsis probationibus, Nauarrus cap. 27. num. 235. neque si non fuit absolutus, nec condemnatus, sed se composuit cum Parte, & Fisco, si delictum est transigibile, adhuc tamen Episcopus dispensat. Ita ille.

2. Sed contrarium tenet Squillante de Priuil. Cler. cap. 4. n. 166. in fine, stante declaratione Sacræ Congregationis adducta à Garcias de Benefic. tom. 2. part. 7. cap. 11. num. 47. vbi testatur, statuisse non posse vti beneficio dicti Concilij Tridentini illos, qui ratione alicuius delicti non fuerunt absoluti, neque condemnati, sed dimissi cum promissione de se præsentando, cum delictum sit iam deductum ad forum contentiosum. Quod etiam docet Marchinus de Sacrament. Ordin. par. 9. cap. 1. difficult. 4. num. 10. vbi sic ait: A fortiori deducitur post sententiam iudicalem absolutoriam à crimine, de quo quis accusatus fuit, posse ab Episcopo dispensari, & promoueri ad Ordines. Quod est extra omnem controversiam. Verùm, si Reus non fuit absolutus definitiuè defectu probationum; sed dimissus cum onere se præsentandi toties, quoties, tunc non potest vti beneficio huius Canonis ex Decreto Sacræ Congregationis.

3. At Aliquis in fauorem Genuensis posset dicere, non deesse Doctores asserentes Reum punitum, nisi sit infamis, post sententiam elapso strepitu iudiciali ab Episcopo posse dispensari, & ad ordines euehi. Ducor; quia licet huiusmodi delictum sit publicum, & deductum ad forum contentiosum, tamen non generauit infamiam, vt supponimus. Cur ergo accedi debet ab Ordinibus Sacris? Nam intentio Concilij fuit, limitare Episcopis hanc facultatem dispensandi in casibus ad forum contentiosum deductis, ne iudicium sæculatum, vel Ecclesiasticorum auctoritas diminueretur, vel perturbaretur: sed finitostreptu iudiciali, & delicto punito, cessat omnis occa-

sio perturbationis, ergo liberum erit Episcopo dispensare, & ordinare, si ita expedire iudicauerit. Et pro hac sententia plures adduxi in part. 4. tract. 2. resol. 97. quibus nunc addo me citato Marchinum vbi supra, num. 11. & me etiam citato Martinum de San Ioseph in Mon. Confess. tom. 1. lib. 1. tract. 20. de Penitent. num. 9. vide etiam Sanctarellum de Har. c. 5. dub. 6. n. 68.

4. Itaque si post sententiam condemnatoriam finito iudicio, & Reo punito potest Episcopus dispensare secundum sententiam supradictorum Auctorum; idem dicendum videtur in casu nostrorum per transactionem cum Parte vel Fisco iudicium est finitum, & strepitus iudicialis cessauit: ergo cessat omnis occasio perturbationis: ergo liberum erit Episcopo, si vult, cum dicto Reo dispensare, si delictum non generauit infamiam. Verùm Tu cogita: nam Ego obseruo, quod illud caput 67. in quo Genuensis docuit hanc sententiam in editione Romana 1609. postea in alia editione Ramana anno 1638. non fuit impressum; forsitan quia docebat hanc doctrinam, & alia, quæ etiam mihi non placent.

5. Notandum est tamen hic obiter quod ex Campanili, & Bonacina, & Bossius de Iubileo, sect. 1. cas. 10. §. 3. num. 43. aduertit, quod etiam iudicium non fuerit per sententiam definitiuam, aut interlocutoriam finitum, & terminatum, sed intermissum, & derelictum, eo quod accusator per annum tacerit, potest Episcopus dispensare. Et hoc idem ait Barbosa in Cong. Trid. sess. 24. cap. 6. num. 37. saltem si post aliquod tempus confiterit Actorem in probatione non progredi.

RESOL. XXVII.

An Episcopi possint absoluerè à casibus oculis vigore Decreti Concilij referuatis Papa post dictum Concilium per nouas Constitutiones. Ex p. 7. tit. 1. Ref. 20.

§. 1. Negatiuè respondet Floronus de Cas. referu. part. 1. cap. 4. §. 22. num. 5. Garzias de Benef. part. 1. cap. 10. n. 122. & 123. & alij. Et ratio est, quia noua Constitutio absolute referuando censetur derogare Concilio, cuius (inquit idem Garzias) non est necessaria expressa derogatio, maxime in lege contraria. Tum quia ita declarauit Gregorius XIII. quæ declaratio sic habet; Quarentibus an hoc decretum locum habeat in casibus post Concilium Tridentinum ex noua lege Sedi Apostolicæ referuatis. S. D. N. Gregorius XIII. audit relatione Congregationis non habere locum respondit.

2. Ego contrarium teneo quando in noua Constitutione non adest clausula sufficienter derogans huic Decreto Concilij. Ita tenet Bonacina de Conf. disp. quæst. 3. punct. 2. num. 1. Mazuchellus tract. de cas. referu. disp. 2. cap. 2. difficult. 1. num. 24. Peregrinus tract. de Duello, quæst. 33. num. 5. Bossius de Iubileo sect. 1. cas. 10. §. 5. num. 249. Gauantus in Man. Epif. ver. Absolutio, numer. 4. Suarez de Penit. disput. 30. sect. 2. num. 12. 13. & 14. Probatur hæc opinio, quia licet Concilium verbo præterit temporis vtatur, extenditur tamen etiam ad futura propter naturam legis, cuius est proprium comprehendere futura, vt habetur cap. fin. de conf. & ibid. Doctores, & confirmatur ex l. Ariani C. de hereticis, vbi habetur legem semper esse in viridi obseruantia, & semper loqui: Concilium autem Generale vim legis habet, tum quia Concilium concepit Episcopi dictam facultatem generaliter, non distinguendo inter referuationes præteritas, & futuras; ergo genera

Sup. hoc supra in Ref. 22. §. Sed ego ad lin. 6.

Sup. hoc in duabus præcedentibus Ref. & in aliis postis in annot. 1. Ref. 14. & pro ultimo contento in hoc §. in §. ult. dictæ Ref. 24.

Sup. hoc supra in Ref. 23. §. Sed ego prope finem.

Sup. hoc supra in Ref. 60. §. 1. et te melius curium in vers. Tom denique, in nota 1. §. Ref. 23. penult. & ult. & ibi supra legi legi re ad deli in excep. De cap. per

generaliter, non distinguendo inter reservationes presentias, & futuras; ergo generaliter est intelligendum, leg. pretio, ff. de publ. in rem. act. & cap. solus, §. in. de maior. & obed. Tum quia facultas absolvendi, quae datur in libelis extenditur ad peccata futura. Tum quia Concilium in dicto Decreto ponit regulam generalem circa reservationes Pontificias, ut nimirum intelligantur de criminibus publicis, non vero de occultis cum limitatione in eodem decreto posita. Tum demum, quia tam in reservationibus, quam in referuandis, est eadem ratio absolutio- nis, si sunt occulta, ac proinde debet in utrisque esse eadem legis dispositio; cur enim minor erit Episcopo- rum auctoritas in novis reservationibus, quam in antiquis? Ad declarationem vero S. Pontificis respon- detur de illa non constare authentice; vel debere intelligi, quando noua Constitutio in reservatione apponeret Clausulam sufficientem exprimentem de- rogationem dicti Decreti Concilij Tridentini. Hinc quaeritur.

RESOL. XXVIII.

An si quis ex aliquo iusto impedimento non possit Romanam personaliter adire pro absolutione a Summo Pontifice obtinenda, teneatur per epistolam recurrere ad Penitentiarium, vel possit ab Episcopo absolui.

Et an si impedimentum non sit futurum perpetuum, Episcopus debeat absolui ad reincidentiam?

Et in textu huius Resolutionis explanantur causae, pro quibus impeditur adire Pontificem possit absolui ab Episcopo a censuris, suspensionibus, &c. Ex p. 7. tit. 10. & Misc. 1. Ref. 23.

§. 1. Tenet recurrere ad sacram Penitentiarium doct nonnulli Pater Thesaurus in praxi de penis p. 1. c. 24. §. Respondeo tertio, verb. Amplia tertio, sed citat Barboiam & Bonacinam.

Ego vero negatiue sententiae adhaereo quam ex Henrquez tuetur Auila de cens. part. 2. cap. 7. dis- parat. 1. dub. 6. asserens, quod qui impeditus est ire personaliter Romam, non tenetur mittere Procuratorem pro absolutione, nec Epistolam. Et idem ap- ponunt etiam hic verba Ludouici Caspentis in Cur- su Theologico tom. 2. tract. 25. disp. 2. sect. 12. n. 134. sic asserens. Ab excommunicatione referuata po- test absolui referuans, vel eius successor, vel su- perior, vel habens potestatem delegatam, vel priui- legia; Episcopus vero ex Tridentino potest absolui- re ad excommunicationem referuata Papae, quando delictum est occultum, imò quando est publica excommunicatio, & excommunicatus est impedi- tus, ita ut non possit recurrere ad Papam, ex cap. De cetero de sentent. excommunic. & ita tenet Nauarr. cap. 17. n. 9. Haec autem impedimenta sunt. Primò periculum mortis in itinere. Secundò infirmitas lon- ga, etiam si periculosa non sit, ex cap. De his, & cap. Quomodo. Tertio paupertas, nemo enim tenetur mendicare, vt ad Curiam vadat pro absolutione, nisi alius mendicus esset, tunc enim ire tenetur, nisi forte paupertatem reducat obligatio alendi vxorem, fi- lios ac familiam proprio labore. Quarto, aetas siue famulus, siue puerilis, siue in puberibus. Quintò, sexus fragilitas, vt femina cuiuscumque conditionis. Sex- to, qui sui iuris non est, sed alteri adstrictus, vt fi- lius familias, & seruus qui Papam adire non possunt, siue praedictio parentis, vel domini. Septimò, cur- ram animarum, vel temporale dominium habentes quando timetur quod per absentiam oues, aut vasalli

Tom. III.

detrimentum patiantur. Octauò, debilitas in viris delicatis qui labores itineris sustinere non valent, si- ue etiam debilitas in membris, vt caecus, & claudus; siue quodlibet aliud impedimentum, quod arbitrio prudentis legitimum iudicetur. Et haec omnia con- stant ex variis iuribus in quibus sic decernitur. Adde contra Nauarrum num. 89. quòd si excommunicatus impeditus est ex supradictis causis adire Papam, non tenetur adire Legatum, vel alium habentem priuile- gium Papae ad absolvendum, sed satis esse non pos- se adire Papam, vt ab Episcopo absolui possit, quia nullibi amplius requiritur vt possit Episcopus ab- soluere: nisi quòd non possit Pontifex adiri. Huc vs- que Caspentis.

3. Nota tamen hanc doctrinam procedere in aliis Censuris, videlicet suspensionis, & Interdicti: Et si impedimentum non sit futurum perpetuum, Episco- pus debet absolui ad reincidentiam, id est cum cautione iuratoria, vt cum primùm potuerit compa- reat coram Sum. Pontifice, mandatum Apostolicum recepturus, alias reincident ad eo ipso; si autem impedi- mentum est perpetuum absolute & simpliciter ab- soluat.

RESOL. XXIX.

An Episcopus vigore dicti Decreti possit absolui ab excommunicatione contracta ob delictum occultum duellis contra Bullam Clem. VIII. Ex p. 7. tract. 2. Ref. 21.

§. 1. Videtur negatiue respondendum ex clausu- la derogatoria Constitutionis Clem. VIII. quae est in vers. ipsas vero ciuitates, &c. ibi, etiam praetextu quarumuis facultatum, & in dultorum qui- bus personis, &c. Sed respondetur, quòd in clausula derogatoria nulla fit mentio de Conc. Trid. & ad re- uocandam dictam facultatem requiritur, vt specialis mentio fiat de illo, vt communiter docent DD. teste Couarr. in lib. 4. variarum resolutionum, cap. 16. num. 6. vers. Item Decretales Epist. in fin. Emanuel Roderic. in suis quaestionibus. Regular. tom. 1. q. 8. art. 10. & Sanchez de Matrim. tom. 3. lib. 8. disp. 35. n. 17. & ita obseruauit Sixtus V. in sua Bulla contra Clericos male promotos, & quotidie obseruant Pontifices in Bulla Censurae Domini.

2. Sed adhuc obstat videtur declaratio quaedam Congregationis Eminentissimorum Cardinalium ad interpretationem Concilij Trid. deputata, quam refert Steph. Quaranta in sum. Bullary verb. Confes. in fin. Cum enim Sixt. V. facultatem concessisset Patribus Congregationis Oratorij S. Mariae in Vallicella de Vrbe, vt qui ex ipsis praui examine ad audiendas in ipsa Vrbe Confessiones à Vicario approbati fuerint, extra eandem Vrbe absque alio examine de licentia tamen Ordinatorum locorum Confessiones liberè audire valeant, in partibus praecipue Neapolis fuit in dubium reuocatum priuilegium praedictum sub praetextu, quòd non contineat praesens derogationem, neque mentionem faciat aliquam Conc. Trid. sess. 23. cap. 15. quo cauetur ne quis absque propriorum Diocesanorum examine audeat Confessiones audi- re, idèd praedicti Presbyteri Congregationis Orato- rij supplices desiderabant super hoc responsum, an fuerit necessaria derogatio sacri Concilij Tridentini.

3. Censuit Sacra Congregatio, si huiusmodi pri- uilegium fuerit, vt proponitur à Sede Apostolica concessum, vtique omnino esse obseruandum, quan- uis nullam derogationem, aut mentionem Conc. Trid. contineat. Haec ille. Ecce quomodo nulla Dd mentio

Sup. hoc pro Legato in to. 1. tract. 5. Ref. 16. §. Seculata, per totum, & lege etia Ref. nor. 1. dicti §. Et pro pri- mo conten- to in hoc §. vit. ibidem, §. verum; & segg. & pro cautione iu- ratoria in tom. 5. tr. 1. Ref. 204. §. 1. post me- dium, vers. quod omnia, & in aliis §§. eius an- not.

Sup. hoc in to. 7. tr. 1. ex doctrina Ref. 264. in fine vers. sed quidquid, & in alia Ref. eius prima not. & in to. 4. tr. 3. ex la- ta doctrina Ref. 407 & aliarum eius prima an- not. signan- ter in §. 7. Item posse, cursum ad medium.

PLANE
Omnia
O. III. IV. V
E. III

Sup. hoc in Pra. in Ref. 23. §. 1. ego prope finem.

Sup. hoc in fra. in Ref. 60. §. 1. te meo cursum in vers. Tenet denique, in tom. 1. §. Ref. 41. penult. & vit. & hinc fra. leges Christianam Ref. 41. ter duo- vlt. in §. 1. Sed vide per conu.